

ZPRÁVY SVU

SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF
ARTS AND SCIENCES, INC. ISSN

Ročník XXXII.

červenec – srpen 1990

Číslo 4

P R E Z I D E N T
ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

V Praze dne 11. května 1990

Vážení přátelé,

srdečně Vám děkuji za Váš dopis ze dne 20. dubna t.r. Zároveň prosím, abyste tlumočili můj vřelý dík krajanům, kteří obětavě přispěli do sbírky, jejíž velkou část - 22.000 US dolarů - jste ve formě šeku svěřili do mých rukou.

Přeji Vám osobně i Vaší společnosti hodně zdaru a věřím, že své sympatie ke staré vlasti zachováte. Vědomí, že máme Vaši morální podporu, je nám posilou v naší nelehké práci.

Zdraví Vás

Václav
Slavík

Československá společnost
pro vědy a umění

Frank M a r l o w
místopředseda odbočky
v Los Angeles

Návšteva delegácie SVU do Českej a Slovenskej federatívnej republiky v júni 1990

Igor V. Nábělek

Cieľom návštevy delegácie Spoločnosti pre vedy a umenia (SVU) bolo nadviazať formálne styky s rôznymi organizáciami v Českej a Slovenskej federatívnej republike. Delegácia, ktorá sa skladala z niekoľkých členov predsedníctva a ďalších činovníkov a členov SVU, navštívila prezidenta Václava Havla, rektorov a prorektorov siedmich univerzít (Univerzity Karlovej a Českého vysokého učenia technického v Prahe, Komenského univerzity a Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Masarykovej univerzity v Brne, Zemedelskej univerzity v Nitre a Lesnickej a drevárskej univerzity vo Zvolene), stretla sa s predstaviteľmi Československej akadémie vied, prezídiom Slovenskej akadémie vied, direktorom a generálnym sekretárom Matice slovenskej, ministrami alebo inými predstaviteľmi niektorých českých a slovenských ministerstiev, predstaviteľmi štátnych a krajských úradov, vedúcimi Spoločnosti priateľov USA (SPUSA), kultúrnym atašé USA, a direktormi a pracovníkmi niekoľkých výskumných ústavov.¹⁾

Prezident Havel, náš čestný člen od r. 1984, bol o SVU veľmi dobre informovaný. Vysoko oceňoval činnosť Spoločnosti zameranú na udržanie a rozvoj slobodnej kultúry Čechov a Slovákov vo svete a najmä v ČSFR pred udalosťami z r. 1989. Medzi iným, informovali sme pána prezidenta o krokoch, ktoré naša spoločnosť v rámci pomoci ČSFR už urobila a ktoré plánuje v najbližšom čase urobiť a požiadali sme ho, aby prijal čestné predsedníctvo svetového kongresu SVU, ktorý sa má konať v r. 1992 v Prahe, a aby vyslal delegáciu na XV. svetový kongres SVU, ktorý bude v októbri t. r. v Toronte, Kanada.²⁾

Výskum v ČSFR je sústredený vo výskumných ústavoch Československej a Slovenskej akadémie vied (ČSAV a SAV) a v rezortných výskumných ústavoch. Na univerzitách je výskumu pomerne málo. Malá rola univerzít vo výskume sa považuje za nežiaducú a preto sa má koncentrácia výskumu z akademií preniesť na univerzity. Pracuje sa na vytvorení nových inštitúcií orientovaných na výskum. Tieto inštitúcie majú zvýšiť úroveň a prestíž scho-



Zprávy SVU rediguje Andrew Eliáš. Adresa redakce: 10713 Howerton Ave., Fairfax VA 22030. Zprávy SVU (SVU-News)-Date of issue: July - August 1990. Issued bimonthly. Vol. 32, No. 4. Publisher: Czechoslovak Society Arts and Sciences, Inc. Office of publication: Mrs. R. Bunza, 190-17A, 69th Ave., #2A, Flushing, N. Y. 11365. Tel.: (718) 479-0870. Annual subscription price: Members \$2.00; non-members \$6.00.

Sazba a typografie: Růžena Janovská, Vídeň.

Second class postage paid at Flushing, N. Y.

Postmaster: Send address changes to ZPRÁVY SVU, Mrs. R. Bunza, 190-17A, 69th Ave., #2A, Flushing, N. Y. 11365.

lastických prác a výskumu v ČSFR. Príkladmi takýchto inštitúcií sú Centrum pre teoretické štúdiá (Center for Theoretical Study) pri Univerzite Karlovej a Ústredný európsky ústav pre postgraduálne štúdiá (Central European Institute for Postgraduate Studies, CEIPS) v Prahe, Academia Istropolitana (AI) a Slovenské medzinárodné centrum vzdelanosti (Slovak International Center for Advanced Studies, SICAS) v Bratislave. Niektoré z týchto inštitúcií sa majú koncentrovať plne na výskum, iné budú zahrňovať širokú škálu kultúrnych cieľov. Tieto inštitúcie budú potrebovať osobnosti zo zahraničia a zdroje financovania. Hlavným zdrojom financií pre CEIPS a AI má byť Sorosová fondácia.

Terajšia prax vládnej podpory výskumu bez súťaženia sa má nahradiť novou, založenou na súťaživosti. Na túto tému sme mali mnohé diskusie. Univerzity a výskumné ústavy nutne potrebujú informácie o spôsobe udeľovania podpor na výskum uplatňovaného v západných krajinách.

Profesori i výskumníci trpia i všeobecným nedostatkom prístrojov a prístrojov na západnej úrovni, mimoriadnym nedostatkom „tvrdých“ valút, medzinárodných stykov a výskumných skúseností v zahraničí. Preto univerzitám i výskumným ústavom veľmi záleží na vytvorení kooperácií so západnými partnermi. Takéto kooperácie by mali byť na rôznych úrovniach – medzi jednotlivcami, oddeleniami, alebo i celými univerzitami. Ako príklad môžem poukázať na veľký záujem našich univerzít pristúpiť k stredo- a východoeurópskemu a americkému „Združeniu univerzít za demokraciu“ (Alliance of Universities for Democracy), ako sa ono rozvíja pod vedením univerzity štátu Tennessee.

Rôzne univerzity v ČSFR³⁾ hľadajú zahraničných inštruktorov, ktorí hovoria česky alebo slovensky alebo aj takých, ktorí hovoria iba anglicky. Počíta sa s ich pobytom v rozsahu 2 až 12 mesiacov. Obyčajne zahraniční inštruktori, ktorí sú na úrovni profesorov, dostávajú platy v korunách a byty. Podobne rôzne výskumné ústavy hľadajú výskumníkov a inštruktorov jednak pre dlhodobé pracovné pobyty, jednak pre intenzívne pracovné semináre (workshops) o dĺžke asi jedného týždňa.⁴⁾ Univerzity potrebujú pomoc s organizovaním a obsadením letných škôl.

Profesorské zbory, ktorých mnohí členovia sú noví, stoja pred veľmi ťažkou úlohou prebudovania celého školského systému. Celé programy a osnovy jednotlivých kurzov treba úplne prerobiť, obsahy individuálnych kurzov treba zmeniť, treba zaistiť nové učebnice. Treba tiež vybudovať nové medzinárodné spojenia, čo je veľmi ťažké pri danom nedostatku valút a preto potrebujú pomoc s pozývaním na medzinárodné konferencie a na výmeny pracovníkov.

Množstvo úloh a ich obťažnosť spôsobuje, že univerzitné zbory sú preťažené. Avšak i napriek tomu, mnohí profesori si považujú za povinnosť politicky sa zapojiť do demokratizačného procesu; vyplýva to i z toho, že vo všeobecnosti exponentom bývalého systému nezáleží na tom, aby demokracia uspela.

Všeobecne možno pozorovať veľkú snahu zajišťať možnosť zahraničných štúdií študentom. Nesmieme zabudnúť, že to boli študenti, ktorých iniciatíva,

odvaha a odhodlanie boli rozhodujúce pre znovuzrodenie demokracie v ČSFR. Univerzity v ČSFR potrebujú informácie o možnostiach umiestnenia študentov, adresy západných univerzít, ktoré udelia alebo odpustia školné, potrebujú informácie o podmienkách zápisu, o vizách a poskytovaní ubytovania a stravy.⁵⁾ Ovšem, študenti potrebujú finančnú podporu, keďže akékoľvek platenia v dolároch predstavuje veľký problém. Niekoľko amerických univerzít sa rozhodlo nepožadovať školné pre veľmi obmedzený počet našich študentov, avšak i tak ich zápis je v nebezpečenstve, že sa neuskutoční, pokiaľ ich ubytovanie a strava nebudú zaistené. Je veľmi potrebné vybudovať sieť privátneho ubytovania a tiež vytvoriť podporný fond určený na tento účel, nakoľko americké univerzity nemajú na toto peniaze. Z druhej strany, nezdá sa, že by sa dostatočná pozornosť venovala hľadaniu miest výskumných asistentov pre postgraduálnych študentov na rôznych výskumných projektoch. Tento spôsob umiestnenia študentov je vo všeobecnosti ľahší než ten predchádzajúci, nakoľko študenti na takých miestach nie sú platení z univerzitných zdrojov.

Iným problémom je znalosť angličtiny a skúšok, ktoré treba urobiť, aby sa človek mohol zapísať na americkú univerzitu. Problém so znalosťou angličtiny by sa mal odstrániť v nie ďalekej budúcnosti vďaka učiteľom angličtiny prichádzajúcich do ČSFR pomocou rôznych organizácií. Inštruktori-študenti väčšinou dostávajú nejaké kapesné a internátne ubytovanie. Viacerí slovenskí a českí inštruktori angličtiny sú ochotní obetovať značnú časť svojich plátov na cestu do USA na kurzy angličtiny pre učiteľov, avšak zaplatiť cestu cez USA na kurzy na západnom pobreží USA, je nad ich sily.

Poplatky a doba platnosti testov z angličtiny (TOEFL) a iných skúšok závisia na jednotlivých univerzitách a môžu sa meniť. Je preto dôležité získať si čerstvé informácie o všetkých detailoch testov na konzulátoch USA alebo od príslušných univerzít. Záujemcovia by si mali vyžiadať od amerického veľvyslanectva (Tržištně 15, Praha 1, M. Wentworth) test, ktorým seba samých preskúšať predtým než sa pokusia o drahý TOEFL. Ten test je zadarmo.⁶⁾

Styky a valuty možno získať účasťou učiteľov zo zahraničia na kurzoch v ČSFR. Príkladom sú letné školy jazyka českého (pre začiatočníkov i pokročilých účastníkov zameraných na slovanské jazyky), organizovaných už po dvadsať rokov Masarykovou univerzitou v Brne (Prof. Dr. Pala alebo rektor Prof. Dr. Milan Jelínek, Burešova 20, Brno, tel. a fax 42-5-757000). V tomto roku celková cena štvortýždňového kurzu bola \$ 800. V tejto sume bolo zahrnuté školné \$ 300, ubytovanie i strava.

Veľký dopyt trvá po časopisoch a knihách. Knihy a časopisy z oboru sociológie a pod., z posledných 40 rokov neexistujú v českých a slovenských ústavoch. V západných štátoch je mnoho darcov, ktorí alebo už poslali, alebo sa chystajú poslať literatúru do distribučných centier v ČSFR (napr. Občianskému fóru, Verejnosti proti násiliu a iným) priamo alebo cez čs. veľvyslanectvo vo Washingtone, D. C. Pre distributorov v ČSFR by bolo veľkou pomocou, keby odosieltelia napísali na balíky adresy konečných adresátov. O profesionálne

a vedecké časopisy je veľký dopyt na univerzitách a výskumných ústavoch, o populárnu literatúru v informačných centrách, knižniciach, SPUSA⁷⁾ a inde. Pre ťažko získateľné časopisy by do úvahy prichádzali mikrofiše.

Ďalší problém, ktorý treba riešiť, je komputelizácia a pripojenie sa univerzít na medzinárodné komputerizované siete, ako sú internet alebo bitnet. Zatiaľ čo jednotlivé inštitúcie majú istý počet počítačov, a vedomosti ich pracovníkov o počítačoch a ich programovaní sú na vysokej úrovni, potreba prístrojov a ich častí (hardware) ako i hotových programov (software) je veľmi naliehavá. Dotácie, ako napr. veľkého systému darovaného Českému vysokému učeníu technickému firmou IBM (tento počítač bude slúžiť všetkým českým i slovenským univerzitám) a dary iných firiem predstavujú veľmi žiadanú pomoc.

Stretnutia našej delegácie s prezidentom Havlom ako i predstaviteľmi rôznych inštitúcií splnili cieľ cesty⁸⁾ a ďaleko prevýšili očakávanie. Návštevy znamenali, v mnohých prípadoch, prvé kontakty SVU s tými ustanovitzhmi. Stretávali sme sa s veľkým uznaním pre SVU. Rôzne univerzity a organizácie, z ktorých treba spomenúť napríklad Maticu slovenskú, by chceli rozvinúť s SVU spoluprácu. Rôzne miesta by chceli založiť miestne skupiny SVU, chceli by zoznam nášho členstva (Biographical Directory) a dostávať naše časopisy.

Kultúrne, vedecké a vzdelávacie inštitúcie v ČSFR potrebujú našu pomoc. SVU – a najmä jeho jednotliví členovia – podnikli už mnoho akcií v tomto smere. Treba, aby sme tieto a ďalšie akcie rozvíjali, aby sme pomohli v riešení problémov, pred ktoré sú naše národy doma postavené. Nadšenie, s akým sa naši členovia zapájajú do pomoci pre ČSFR, je veľkým povzbudením činovníkom SVU. Toto zapojenie sa je pre nás, činiteľov SVU, i záväzkom, aby sme urobili všetko, čo by mohlo našu pomoc a jej efektívnosť zvýšiť.

1) Veľkosť delegácie nebola pri rôznych návštevách jednaká. U prezidenta Havla boli s predsedom SVU I. Nábělkom A. Bořkovec, V. Bořkocová, T. Gibian, K. Hrubý, K. Kánský, M. Kučera, A. Nábělková, P. Pecháček, V. Šimko, J. Vaněčková.

2) O týchto kongresoch sme diskutovali tiež s rektorom Paloušom z Karlovej univerzity a predstaviteľmi ďalších univerzít. Na Karlovej univerzite konferencie má na starosti Ing. Mráz (Praha 1, Ovocný trh 5).

3) Napríklad České vysoké učení technické, prorektor Jan John, Zikova 4, 166 35 Praha 6, telefon 422/33 23 434; Komenského univerzita, rektor Miroslav Kusý, prorektor Juraj Švec, alebo Ing. Alexander Grman, 818 06 Bratislava, Šafárikovo nám. 6, telefon 42/7/515 94, FAX 42/7/598 36; Slovenská vysoká škola technická, rektor Norbert Frištacký, 812 43 Bratislava, nám. Slobody 17, telefon 42/7/53 740, FAX 42/7/57 652; Poľnohospodárska univerzita, rektor Ladislav Kabat, 949 76 Nitra, telefon 42/87/411 152; Stredoslovenská univerzita Mateja Belu, ktorá sa má založiť v Banskej Bystrici, Ing. Emil Eštok alebo Ing. Arch. Peter Rusnák, MNV, 974 00 Banská Bystrica.

4) ČSAV, Národní tř. 3, Praha; SAV, predseda Dr. Ladislav Macho, alebo vedecký sekretár Dr. Anton Hajduk, Štefánikova 49, 814 38 Bratislava, tel. 42/7/456 34, FAX 42/7/46 849.

5) Príslušné informácie treba poslať na jednotlivé univerzity, na české ministerstvo školstva (Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, att. Ing. Jan Kopecký, tel. 02/531 873, FAX 422/531 322) a Slovenskej akademickej informačnej agentúre (SAIA, Suvorovova 12, 813 30 Bratislava, att. Dr. Pavol Demeš, tel. 427/54 657, FAX 427/59 895).

6) Nepripravení, a teda neúspešní kandidáti na TOEFL okrem zbytočného strácaní peňazí zaťažujú konzuláty, takže tí študenti, ktorí by test boli schopní urobiť, sa prípadne nemôžu k skúšaniam včas dostať.

7) SPUSA, Smetanovo nábřeží 18, 110 00 Praha 1, tel. 422/224 502, FAX 422/224 502, pán S. Devátý alebo Dr. Růžička, alebo pán P. Novák; SPUSA potrebuje knihy a časopisy pre 100 ich centier nachádzajúcich sa po celej ČSFR.

8) Všetky náklady si členovia delegácie hradili, prirodzene, z vlastných prostriedkov.

* * *

Dr. Igor V. Nábělek a Dr. Anna K. Nábělek navštívili v máji a júni t. r. niektoré české, slovenské a poľské univerzity a jednali s nimi o zapojení sa do Združenia univerzít za demokraciu (The Alliance of Universities for Democracy). Toto združenie je spojenie niekoľkých stredo- a východoeurópskych a amerických univerzít, ktoré bolo vytvorené „na rozvinutie role vzdelávania pre podporu demokratických inštitúcií, ekonomického rozvoja, decentralizovaného rozhodovania a riadenia a morálnych a sociálnych hodnot“.

Združenie bolo založené v marci tohto roku počas študijnej cesty šiestich rektorov a prorektorov z univerzít v Bulharsku, Československu, Maďarsku, Poľsku a Rumunsku, oboznamujúcich sa s americkým univerzitným systémom. Cesta bola sponso-

vaná Informačnou agentúrou USA (The United States Information Agency). Dotazy o Združení možno adresovať na *Alliance of Universities for Democracy, c/o East European Center, 100 Glocker Building, The University of Tennessee, Knoxville, Tennessee 37 996-4170, USA, tel. 615/974 54 41, FAX 615/974 31 00, BITNET: PD73048@UTKVM1.*

Prof. Igor V. Nábělek je zapojený do príprav konferencie o marketingu, ktorá je organizovaná „American Marketing Association (AMA)“ v rámci projektu nazvaného „Czech-Mate“ a bude sa konať v júni 1991 v Prahe. AMA, asociácia 50.000 špecialistov na marketing súčasne plánuje venovať ČSFR knižnicu s publikáciami o obchodu a marketingu.

Telegram Matici slovenskej

Matica Slovenská
Dr. Imrich Sedlák
036 52 Martin
Novomeského 32
Czechoslovakia

10. augusta 1990

Matici Slovenskej, tejto žiarnej inštitúcii Slovenského národa blahoprajeme k jej jubileu. Prajeme Slovenskému národu, aby sa mu Matica navždy zachovala a aby tak ako v minulosti bola mu oporou a pilierom národnej hrdosti i v svetlej budúcnosti.

Igor V. Nábělek
predseda Spoločnosti pre vedy a umenia



Telegram prezidentovi V. Havlovi

THIS IS A CONFIRMATION COPY OF THE FOLLOWING MESSAGE:

FRB TDBN UG KNOXVILLE TN 52 07-07 0134P EST
INT PRESIDENT VACLAV HAVEL
HRADCANY
PRAGUE (CZECHOSLOVAKIA)

V mene členstva Spoločnosti pre vedy a umenia vám blahoprajem k znovuzvoleniu za prezidenta Českej a Slovenskej federatívnej republiky. Naše národy vedia, že pod vaším múdrym vedením urychlene dospejú k upevneniu skutočnej demokracie a vybudovaniu zdravej ekonomiky.

Váš

Igor Nábělek
predseda SVU

Zpráva o činnosti Komise SVU pro spolupráci s Československem a Plánovacího a koordinačního výboru

V prvním porevolučním československém létě proběhly v Praze a v Olomouci dva čtyřtýdenní fakultní semináře: ekonomický seminář na Karlově universitě a seminář ve společenských vědách na Universitě Palackého. Na přípravě seminářů se plně podílel Plánovací a koordinační výbor a Komise SVU pro spolupráci s Československem.

Ekonomický seminář v Praze vedl profesor George J. Staller (Cornell University), člen SVU a významný americký ekonom. Dr. Staller byl vybrán ze seznamu ekonomů českého a slovenského původu, členů SVU, který výbor připravil na žádost Ústavu pro mezinárodní vzdělání (Institute for International Education – IIE) v New Yorku. Dr. Staller koordinoval týdenní úseky přednášek a diskusí, z nichž každý byl veden jiným americkým odborníkem. Dr. Alfred E. Kahn, dr. Mukul Majumdar, dr. Nicholas Kiefer a dr. David BenDaniel, všichni z Cornellu, přednášeli pro téměř třicet českých a slovenských učitelů hospodářských věd.

Olomoucký seminář ve společenských vědách zorganizoval Plánovací a koordinační výbor v těsné spolupráci s Nadací Charty 77 a s podporou Sorosova fondu v New Yorku. Seminář pro 35 českých a slovenských profesorů a pokročilých studentů sestavil a vedl známý sociolog dr. Zdeněk Suda (Pittsburgh University), člen Plánovacího a koordinačního výboru SVU. Všichni další přednášející, opět v týdenních úsecích, jsou rovněž členy SVU a uznávanými odborníky ve svých disciplínách: dr. Zdeněk Kryštufek (University of Colorado, Boulder), dr. Jan Hajda (Portland State University, Oregon), dr. Jaroslav Krejčí (University of Lancaster, Velká Británie), a dr. Jan Tříska (Stanford University, California).

Výbor současně zahájil přípravu dalších seminářů pro akademický rok 1990/91 a následující léto. První z nich, rovněž určený především pro členy fakultních sborů českých a slovenských vysokých škol a řízený středoevropským oddělením IIE, se zaměří na politické, právní, hospodářské, sociální a kulturní problémy spojené s ochranou životního prostředí. Seminář je plánován pro Bratislavu. Výbor současně jedná o tematice dalších seminářů a jejich rozmístění s kolegy na českých a slovenských vysokých školách.

První společná schůze Komise a Plánovacího výboru SVU, konaná 3. května 1990 ve Washingtonu, jednomyslně přijala dvě úzce spojené směrnice pro další rozvoj spolupráce SVU s Československem. Výbor, jako akční složka komise, soustředí své hlavní úsilí nikoliv na žádosti jednotlivců^{*}, nýbrž na širší projekty a akce, které budou přínosem k dlouhodobému procesu obnovy čs.

školství, vědy a umění. Ale aby výbor plnil tento úkol co nejučinněji, jeho akční kapacita se musí rozšířit těsnou spoluprací s jinými organizacemi, jejichž činnost a cíle odpovídají poslání SVU.

Spolupráce Komise a Plánovacího výboru SVU s Nadací Charty 77 a s IIE se tudíž neomezí jen na příležitostné projekty. Spojení s oběma organizacemi dostává trvalejší základnu. Paní Wendy Luersová, která řídí nadaci v New Yorku a úzce spolupracuje se Sorosovým fondem, je jako členka SVU také členkou Komise SVU pro spolupráci s Československem, zatímco předseda komise SVU a jejího výboru byl zvolen členem správní rady Nadace Charty 77. Pracovní spojení s Ústavem pro mezinárodní vzdělání probíhá formou pravidelných konzultací mezi výborem SVU a oddělením IIE pro střední Evropu a Sovětský svaz. Jednání mezi SVU, IIE a čs. institucemi o zřízení informačního centra není dosud skončeno. Předseda výboru SVU byl mezitím vyzván, aby připravil obsáhlejší analýzu forem spolupráce mezi americkými a středoevropskými akademickými institucemi, kterou IE vydá během podzimu 1990. Spolupráce s dalšími veřejnými i soukromými organizacemi v Severní Americe a v západní Evropě je v tuto dobu (červenec 1990) v přípravných fázích. Komise a Plánovací výbor SVU současně rozvíjejí spolupráci s českými a slovenskými institucemi. Předsednictvo SVU vyhovělo žádosti výboru a přistoupilo na návrh, aby se 16. světový kongres SVU konal začátkem léta 1992 v Praze. Rektor Karlovy university dr. Radim Palouš přislíbil plnou spolupráci university a jejího kongresního oddělení. Výbor rovněž navázal úzké spojení s universitami na Moravě a na Slovensku. Další rozvoj těchto styků – a tudíž i konkrétních úkolů Společnosti pro vědy a umění, které z takových styků nezbytně vyplývají – se patrně podstatně zrychlí, jakmile se plně rozběhne práce Sboru mezinárodních poradců presidenta Havla v jeho novém složení.

^{*)} Výbor a jeho jednotliví členové běžně postupují osobní žádosti, podle jejich povahy, organizacím i soukromníkům, u nichž je největší naděje na kladné vyřízení.

* * *

Pozn. redaktora: Dr. Zdeněk Slouka, předseda komise a výboru pro spolupráci s Československem SVU je rovněž členem správní rady Nadace Charty 77 v New Yorku, jako konzultant je v pravidelném styku s Institute for International Education, a od června je také členem Sboru zahraničních poradců presidenta Havla, zejména pro otázky akademické a kulturní politiky.

Z činnosti skupin

MS SVU Los Angeles

Z podnětu Jiřího Plannera a Franka Marlowa byla na 13. prosinec 1989 svolána schůze s názvem „Civic Forum West“. Konala se v International Student Center of UCLA ve Westwood, Calif. a zúčastnily se jí tyto organizace:

Americký Sokol – odbočka T. G. M. v Los Angeles,
Beseda – Pasadena,
Česká římskokatolická misie v Los Angeles,
Československá národní rada – odbočka Los Angeles,
Československá národní rada – odbočka Orange Country,
ČSA – Los Angeles,
Czech Heritage Club – Los Angeles,
Klub československé kultury Los Angeles,
Společnost pro vědy a umění – odbočka Los Angeles.

Účelem schůze bylo zorganizování dobročinné pomoci Občanskému fóru v Československu. Bylo usneseno, že se budou vybírat peněžní příspěvky – dary a tyto budou zasílány odbočce SVU k rukám pana Miroslava Konvičky a že každý druhý čtvrtek v měsíci se budou účastníci akce scházet v International Student Centru za předsednictví paní Mii Valerové.

Vybrali jsme přes 26.000 \$ od 258 přispěvatelů a akce skončila 20. dubna 1990. Byli jsme informováni, že jsou nejasnosti s odesláním peněz do Československa. Bylo cirkulováno nejméně šest různých čísel bankovních účtů, na které se mají peníze odesílat. Podle informací dr. Kabeše neměla většina těchto účtů nic společného s Občanským fórem v Praze.

Na výzvu paní Olgy Havlové z Prahy odeslali jsme prvních 4.000 \$ na Art Forum v Praze, k rukám pana K. Srpa. Tyto peníze byly odeslány 28. ledna 1990 ve formě bankovních šeků a jejich příjem nám byl potvrzen.

Prostřednictvím Jiřího Plannera a Jana Třísky jsme se dotázali presidenta Václava Havla, kam máme zbývajících 22.000 \$ poslat. Dostali jsme odpověď, že přímo jemu; 20. dubna jsme peníze odeslali bankovním šekem, vystaveným na jméno presidenta Havla.

Frank Marlow byl v druhé polovině května v Praze a zeptal se v presidentské kanceláři, zda dostali od nás šek. Odpověď zněla, že o žádném nevědí, ale že to zjistí. Presidentská kancelář totiž dostává denně 10 až 15 pytlů pošty a dopisy otvírá a třídí zvláštní skupina mladých lidí.

Druhého dne vyrozuměla presidentská kancelář F. Marlowa, že dopis se šekem našli. President Havel už nadiktoval děkovný dopis a pozval F. Marlowa na 30. květen k sobě na Hrad do kanceláře. Byl velmi přívětivý, poděkoval všem krajanským organizacím a věděl, že jsme již předtím poslali 4.000 \$ Art

Foru a řekl, že tyto peníze byly použity na nákup reprodukčních přístrojů ze Švýcarska. Z 22.000 \$ spotřebovali 10.000 na tisk předvolebních plakátů a zbytek je zatím v rezervě. Pan president věděl, že Frank Marlow je v Československu poprvé po 44 letech a ptal se na jeho dojmy. F. Marlow se ho zeptal, co můžeme v Americe udělat pro Československo. Pan president řekl, že peníze jsou ovšem důležité, ale že je důležitější, abychom sem neustále jezdili a dávali lidem rady a podněty. On ví, že někteří nebudou rady chtít, ale ti, co je chtějí budou, z nich budou mít výhody.

Sekretářka pana presidenta nám předala jeho dopis, adresovaný SVU, v němž tlumočí své díky krajanům, kteří obětavě přispěli do sbírky a věří, že své sympatie ke staré vlasti zachováme a vědomí naší morální podpory je jim posilou v jejich nelehké práci. Kopie dopisu byla zaslána všem přispěvatelům sbírky.

Můžeme konstatovat, že uznání, kterého se nám dostalo za naši činnost, je velmi uspokojivé. Jako další, částečně neočekávaný výsledek naší akce byla přátelská spolupráce mezi krajauskými organizacemi, která, doufáme, přetrvá tuto akci i v budoucnu.

Jan Dobiáš, předseda MS SVU Los Angeles

MS SVU Mnichov, Německo

uspořádala 12. června 74. informativní a diskusní večer o prvních svobodných volbách v Československu po listopadové „sametové revoluci“ studentů, divadelníků a písničkářů. Schůze se konala v sále Velehradu a zúčastnilo se jí asi 45 lidí včetně hostů z Československa, hlavně z Brna. Večer zahájil předseda MS Dr. Cikl. Po úvodním slovu „Volby svátkem čs. lidu“ byli představeni tři referenti večera Dr. S. Belluš, K. Belák a J. Šalgovič, kteří sledovali průběh voleb v Bratislavě a v mnichovském studiu Svobodné Evropy.

Redaktor Šalgovič vylíčil technické podmínky, za jakých Svobodná Evropa vysílala zprávy a přímé reportáže z průběhu dvoudenních voleb. Mnichovská vysílačka byla hostem rozhlasu v Bratislavě a televize v Praze. Obě instituce vyšly RFE velmi vstříc a poskytly mu veškerou potřebnou technickou a personální pomoc. Každý den se tak do éteru dostalo několik hodin zpráv, diskusí, reportáží a volebních analýz přímo od pramene. Hlavními zpravodaji byli L. Rakušanová, M. Schulz, A. Kalinová a J. Šalgovič. Byl to dosud největší přenos RFE z Československa po památných reportážích ředitele čs. oddělení P. Pecháčka z Václavského náměstí po 17. listopadu 1989.

Po referátech se v plénu rozproudila živá a intenzivní debata, která trvala skoro dvě hodiny. Účastníci se shodli v názoru, že čs. volby plně odrazily momentální náladu mezi obyvatelstvem, již je možno ve stručnosti charakterizovat takto: pryč s komunismem a jakoukoli variantou socialismu, návrat do Evropy v čele s presidentem Havlem, postupný přechod k tržnímu hospodářství za nutných obětí, ale bez velkých sociálních ořesů, svobodný rozvoj

kultury, náboženství, věd a umění. Voliči dávali přednost osvědčeným osobnostem s širokým programem národní obnovy před kandidáty politických stran a „užších“ zájmů. Během dvouleté volební periody bude vypracována nová ústava ČSFR a zahájena dlouholetá rozsáhlá reprivatizace čs. hospodářství. V tomto období má také vykristalizovat vývoj politických stran, programů a představ o budoucnosti čs. státu.

Zapsal Pavel Stiller

MS SVU Švýcarsko

uspořádá ve dnech 26. srpna – 5. září 1990 *seminář pro 50 československých vysokoškoláků* na úpatí friburžských Alp (Schwarzsee). Účelem semináře je poskytnout studentům z Československa možnost seznámit se s životem a duchem západních demokracií a doplnit, resp. korigovat vědomosti o identitě a vývoji vlastního národa a jeho kultury. Seminář bude mít formu letního tábora: přednášky a diskuse budou proloženy výlety a sportem.

Přednášky, k nimž jsou zváni odborníci ze Západu i z Československa, budou zaměřeny jednak na mravní a politické principy a vývoj západních demokracií, na strukturu a funkci tržního hospodářství a mezinárodní spolupráce (např. evropská integrace), jednak na bližší poznání komunisty zamlčované či deformované národní historie, odkazu T. G. Masaryka a nezávislé literatury posledních desetiletí.

Účastníci budou vybráni konkursem ve spolupráci s československými studentskými organizacemi. Náklady na dopravu, ubytování, stravování studentů a organizaci semináře (celkem 30.000 švýc. franků, tj. něco přes 20 tisíc dolarů) přesahují finanční možnosti švýcarské skupiny. Obracíme se proto na členy SVU a přátele Československa s prosbou o **finanční podporu**, která by nám umožnila realizovat projekt v plném rozsahu, případně rozšířit počet účastníků.

Považujete-li tuto akci pro naši mladou generaci – zbavenou komunistickým režimem možnosti odborné i duchovní komunikace se svobodným světem – za potřebnou, prosíme Vás, pošlete svůj příspěvek (šek) na:

Švýcarská skupina SVU, c/o Ing. Ladislav Křivánek, Allée des chénes 1, CH-1723 MARLY, Switzerland,

nebo na konto švýcarské skupiny SVU:

Schweizerischer Bankverein Fribourg, Switzerland, Konto Nr. 66-863.923 (pozn. „Seminar“)

Předem Vám za Vaši pomoc děkujeme!

*Za švýcarskou skupinu SVU
Karel Hrubý, předseda*

Z činnosti členov

Hudobný skladateľ a dirigent **Karel Husa** bude dirigovať dve zo svojích skladieb, CONCERTO FOR WIND ENSEMBLE a CONCERTO FOR TRUMPET AND WIND ORCHESTRA, na záverečnom koncerte festivalu „WORLD MUSIC DAYS 1990“, poriadanom Medzinárodnou spoločnosťou súčasnej hudby (ISCM), 30. septembra 1990 v Oslo, Nórsko. Týmto predstavením sa Husove skladby uvedú na týchto festivaloch už po štvrtý krát.

* * *

Dr. Anton Novacký, profesor rastlinnej patológie na University of Missouri bol v marci hosťom Rockefeller Foundation, Bellagio Study and Conference Center, Bellagio (Talianско), kde spolu s jeho kolegom Dr. R. N. Goodmanom (tiež profesorom rastlinnej patológie na University of Missouri) pracoval na monografii „Hypersenzitívna reakcia rastlín proti patogénom: Rezistentná reakcia“.

Hypersenzitívna reakcia je fenomén (odmietnutia = „rejection“), ktorým rastliny prejavia rezistenciu voči väčšine hubových, bakteriálnych a vírusových patogénov, pôvodcov rastlinných chorôb. Reakcia sa vyznačuje rapídnu smrťou napadnutých buniek. Touto reakciou rastlina lokalizuje patogéna (spôsobí tým jeho zánik) a tým zabráni chorobe. Monografia bude vydaná Americkou fytopatologickou spoločnosťou (American Phytopathological Society Press, St. Paul, Minnesota).

Od roku 1969 Dr. Novacký pracoval na hypersenzitívnej reakcii voči bakteriálnym patogénom, o čom spolu so svojimi spolupracovníkmi publikoval desiatky prác.

V jeseni tohto roku bude účastníkom výmeny medzi U. S. National Academy of Sciences a Československou akadémiou vied. Na Ústave experimentálnej fytopatológie a entomológie Slovenskej akadémie vied v Ivanke pri Dunaji (okr. Bratislava) bude pokračovať v práci s československými kolegami Dr. Danielou Žemlovou a Dr. Jánom Pavlovkinom na otázkach indukcie bakteriálnej hypersenzitívnej reakcie. Dr. Žemlová a Dr. Pavlovkin boli jeho hosťami na University of Missouri, Columbia v r. 1989 a 1982. Počas jeho pobytu v Bratislave prednesie tiež sériu prednášok na katedre rastlinnej fyziológie prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

* * *

Jubilea

Dr. Miloslav Rechcigl ml.

30. července 1990 se dožívá 60 let Dr. Miloslav Rechcigl, vědecký pracovník v oboru veřejného zdravotnictví v USA a svým zájmem věrný Čechoslovák Masarykovy republiky a jeden ze stavitelů i sloupů SVU.

Narodil se v Mladé Boleslavi v r. 1930, z ČSR unikl po únoru 1948 a zakotvil v USA, kde studoval na Cornell University v Ithace, N. Y. biochemii, výživu a fyziologii a tamtéž obdržel v r. 1958 doktorát filosofie. Záhy nato získal „postdoctoral research fellowship“ a pracoval ve výzkumu u Státního zdravotnického ústavu (NIH) v Bethesdě. Po necelých dvou letech přešel do Státního ústavu rakoviny a tam pracoval téměř 10 let. V posledním roce zde prošel školením pro vědecké pracovníky v administraci a řízení vědy a výzkumu. V r. 1969 přijal místo „Special Assistant for Nutrition and Health“ v ministerstvu zdravotnictví a v r. 1970 přešel do Agentury pro rozvojové země (AID) jako poradce pro výživu. Brzy poté byl jmenován vedoucím výzkumného oddělení v AID a v této funkci pracuje dodnes.

Je autorem či editorem 35 knih a nespočetných článků zejména v oborech biochemie a fyziologie a v poslední době zejména na témata výživy, zemědělské produktivity a světových vyživovacích problémů.

To je obraz – i když neúplný – Dr. Rechcigla – vědce.

Nás, členy SVU, zajímá při tomto jubileu snad ještě víc jeho druhý portrét, a to je jeho činnost pro SVU.

28. května 1958 se Dr. Rechcigl stal členem Studijního odboru washingtonské odbočky ČSNRA, který připravoval zřízení SVU. Brzy poté byl zvolen 1. jednatelem washingtonské pracovní skupiny SVU. V r. 1962 zastával nejdůležitější funkci našeho 1. sjezdu ve Washingtonu, totiž organizátora vědeckých přednášek. Díky jeho péči a plnému porozumění úkolu, úroveň přednášek založila znamenitou pověst naší Společnosti nejen v československých kruzích, ale i v mezinárodních vědeckých či uměleckých organizacích.

Jeho další záslužnou činnost popíšeme jen stručně.

V letech 1962 až 1964 byl zvolen členem ústředního výboru SVU. Stal se přednáškovým referentem i 2. sjezdu SVU v r. 1964 a byl pak hybnou pákou v organizování přednášek všech našich dalších sjezdů. Připravil do tisku sborník přednášek 1. sjezdu pod názvem *The Czechoslovak Contribution to World Culture* v r. 1964 (700 stran) a o 4 roky později sborník 2. sjezdu, *Czechoslovakia Past and Present* (2 díly o 2000 stranách), které podstatně přispěly k prestiži SVU ve svobodném světě.

Od r. 1962 do r. 1968 a pak v letech 1970 – 1974 byl publikačním referentem a svou iniciativou a diplomatičností se mu podařilo vydat eseje o české litera-

tuže prof. René Wellka, sponzorovat vydání knihy *Perspectives in Geometry and Relativity* k počtě sedmdesátin prof. Hlavatého, kterou vydala Indiana University a do níž přispělo na 50 vedoucích matematiků světa. Dále s Dr. Mládkem prosadili vydání *Slovesného umění a uměleckého slova* Romana Jakobsona a prof Spinky *Labyrint světa a ráj srdce* J. A. Komenského.

Mimoto Dr. Rechcígł prosadil vydávání adresáře a ročenky SVU, která vyšla již v šesti vydáních pod redakcí jeho manželky Evy a jeho.

V letech 1974 – 1978 byl Dr. Rechcígł – jako dodnes nejmladší – předsedou SVU. Podánilo se mu upevnit finance SVU a uplatnit nové myšlenky v organizaci i činnosti naší společnosti.

V poslední době se Dr. Rechcígł hodně věnuje výzkumu krajské historie v Americe, obzvláště z doby 17. a 18. století. Zajímá se hlavně o období Moravských bratří jakož i o práci katolických misionářů z českých zemí a ze Slovenska a dále o kulturní a hospodářský přínos čs. židů ve Spojených státech. Dr. Rechcígł převzal na sebe též úkol v rámci SVU systematicky shromažďovat biografický materiál o významných osobách českého a slovenského původu mimo hranice Československa, nemluvě o různé „drobné“ práci ve Společnosti, tj. ve věci Výzkumného ústavu SVU, Komisi pro spolupráci s Československem atd. A ještě jedno: Dr. Rechcígł osobně zná když ne všechny, tak rozhodně většinu členů SVU.

V tomto neúplném a nedokonalém výčtu práce Dr. Rechcígla pro SVU je třeba také připomenout, že má nepochybně primát v získávání členů pro SVU, hlavně z vědeckých kruhů.

Dr. Rechcíglovi, jemuž my, členové SVU, jsme všichni zavázáni za jeho velikou práci pro naši organizaci a velkou myšlenku, přejeme do budoucna hodně zdraví a osobního blaha.

* * *



THE XV. WORLD CONGRESS OF THE
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS AND SCIENCES
TORONTO - CANADA OCT. 10th — OCT. 14th, 1990

I AM ENCLOSING A SPONSOR'S
CONTRIBUTION OF \$50 \$75 \$100 OTHER _____

NAME: _____

ADDRESS: _____

PLEASE SEND TO:
**CZECHOSLOVAK SOCIETY OF
ARTS AND SCIENCES**
740 SPADINA AVE.
TORONTO, ONT. CANADA
M5S 2J2

In memoriam

Josef Novák, 1920 – 1990

12. února tohoto roku zemřel Dr. Josef Novák, exulant, sportovec, právník, ale především dobrý člověk a přítel mnoha z nás. Zemřel tak, jak si to přál, náhle, bez bolesti a strádání, v plné síle života. Při lyžování ve Skalistých horách mu vypovědělo srdce a poslední sjezd už nedojel. Josef Novák zemřel na sjezdovce u městečka Breckenridge v Coloradu.

My, jeho přátelé, kteří jsme prožívali první roky naší pouónorové emigrace v Chicagu a okolí, nikdy nezapomeneme na jeho optimistickou povahu, na různé podniky, které pomáhal organizovat, a hlavně na nedělní odpoledne strávená na farmě u Ferjenčků, kde byl náš Josef pravidelným návštěvníkem. Dr. Josef Novák pracoval v různých spolcích, pomáhal nově přicházejícím exulantům, a dokonce našel i čas hrát v letech 1950 – 1952 svůj oblíbený sport, lední hokej, za chicagské amatérské mužstvo Chicago Hornets. Později se s rodinou přestěhoval do Kalifornie a odtamtud pak do Evropy, kde 27 let pracoval pro americkou armádu až do odchodu do penze v roce 1984. Do důchodu odcházel jako šéf Resources Management Division, US Army Europe. Během služby se mu dostalo různých uznání a odměn, z nichž nejvýznačnější je „Decoration for Meritorious Civilian Service“.

Před odchodem do exilu byl Dr. Novák činný ve vysokoškolských spolcích nejen sportovně, ale hlavně organizačně a politicky, což bylo příčinou jeho útěku z Československa po komunistickém puči v roce 1948. V exilu byl členem různých organizací, Rady svobodného Československa, SVU, Svazu sportovců a jiných.

Poslední léta žili Josef Novák a jeho manželka Irmin částečně v Heidelbergu a částečně v Sarasotě, Florida. Jeho popel bude uložen na hřbitově v Heidelbergu, kde náš zesnulý přítel strávil nejvíc času svého života.

Vzhledem k tomu, že od 1. července 1990 vykonává funkci pokladníka SVU *Stanislav Maršák*, členské příspěvky a korespondence týkající se

záležitostí pokladny SVU mají nyní být posílány na jeho adresu:

6270 Studebaker Rd., Tipp City,
OH 45371, USA

Rôzne

Prof. Helen Epstein pripravuje knihu o troch generáciach žien v jej rodine a bola by povďačná, keby jej niekto pomohol pri zbieraní materiálu.

Matka jej babičky, Teresa, spáchala samovraždu vo Viedni r. 1891 a jej babička, Josefina Sachsel, ako 9ročná, prišla bývať k svojej tetke do Kolína. Jej tetka, Rosa Lustfeld, mala v Kolíne obchod so starými šatami a bola veľmi nábožnou (študovala Talmud zo záľuby). Jej babička sa veľmi spriatelila s rodinou Gisely Saudekovej až kým sa neodťahovala do Prahy r. 1904. Vydala sa za Oskara (Emila) Weigerta, s ktorým sa r. 1910 rozviedla a znovu sa vydala a mala dcéru r. 1920, matku autorky pripravovanej knihy.

Ak by niekto vedel detaily o Kolíne v rokoch 1890 – 1905, alebo mal nejaké informácie o vyše uvedených menách, prof. Epsteinová by mu (jej) bola veľmi povďačná, keby ich poslal/a na adresu: Helen Epstein, 62 Kinnaird Street, Cambridge, Mass. 02139.

* * *

Hana Ponická v New Yorku

Pri návratu z konferencie o stredoevropské literatúre v Kalifornii zastavila se prvý týden v červenci v New Yorku Hana Ponická, známá slovenská prekladateľka a spisovateľka; ťžištie jej práce je v literatúre pro děti. V zahraničí, u Škvoreckých v Torontu, byly loni v červenci vydány její „Lukavické zápisky“, v nichž je výmluvný doklad o jejím statečném zápase s politickou mocí v roce 1977.

H. Ponická byla hostem předsedy MS New York Vladimíra Dostála. Prohlédla si město a setkala se s některými slovenskými krajany, Dr. Beharkou, manželi Dr. Vladem a Dr. Mary Šimkovými a jinými.

Na Slovensku je nyní Hana Ponická spoluzakladatelkou volného sdružení 48 slovenských spisovatelů, Obce spisovatelův Slovenska. Jejím založením se uzavřela trapná spolupráce většiny slovenských spisovatelů s Husákovým režimem.

* * *

Mezinárodní politologický ústav

byl založen v Brně. Rektor Masarykovy university prof. PhDr. Milan Jelínek, CSc. oznámil děkanovi právnické fakulty doc. JUDr. Jiřímu Kroupovi, CSc., že na základě zmocnění ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky zřizuje s účinností od 1. července 1990 Mezinárodní politologický ústav právnické fakulty Masarykovy university a jmenoval ho jeho vedoucím.

MPÚ vznikl z podnětu a návrhů absolventů Masarykovy university z let 1945 – 1948. Tři z nich žijí v Brně a tři v zahraničí. Jsou to: JUDr. Jaroslav Bohanes (Brno), prof. PhDr. Ivan Gaďourek, člen Královské holandské akademie věd (Holandsko), JUDr. Vlastislav Chalupa, místopředseda Československé národní rady americké (USA), JUDr. Zdeněk Kessler, člen sněmovny lidu Federálního shromáždění (Brno), JUDr. Dušan Novák (Brno); JUDr. PhDr. Mojmír Povolný, předseda výkonného výboru Rady svobodného Československa (USA).

Rektor Jelínek jmenoval těchto šest do mezinárodního kolegia, které bude spolu s děkanem Kroupou MPÚ spravovat.

Účelem MPÚ je přispívat k dosažení a udržování vysoké úrovně politologie na MÚ a k jejímu mezinárodnímu uplatnění. Současně má z této činnosti vyjít stále se obnovující skupina českých a československých teoreticky vzdělaných a odborně školených veřejných pracovníků.

Předmětem činnosti MPÚ jako pedagogického a vědeckovýzkumného pracoviště je srovnávací politologie a srovnávací ústavní právo se zvláštním zřetelem k americké politologii a americkému ústavnímu právu. MPÚ bude svou činnost uskutečňovat na poli pedagogickém, badatelském, edičním a expertním. V rámci publikací MU bude MPÚ vydávat svůj vlastní časopis.

MPÚ zahájí činnost letos na podzim cyklem přednášek o ústavě a ústavodárném procesu s přihlédnutím k jejich teoretickým i praktickým problémům.

Adresa MPÚ až do přestěhování právnické fakulty do jejího starého domova na Veveří ulici, která se má uskutečnit do konce léta:

Mezinárodní politologický ústav, právnická fakulta Masarykovy university, Zelný trh 2, 657 90 Brno, Československo

* * *

BAMBINI DI PRAGA v New Yorku

Tento dětský pěvecký sbor z Prahy, založený v roce 1945, je dnes vrcholným uměleckým tělesem československého sborového zpěvu a jedním z jeho předních představitelů ve světě; hostoval v mnoha zemích západní a východní Evropy, také v Asii. Nyní byl na zájezdu ve Spojených státech.

Repertoár sboru je rozsáhlý, obsahuje různé žánry. Děti mají pozoruhodnou schopnost vyzpívat zcela rozdílné styly, včetně rocku a jazzu, s přirozeností a lehkostí. Repertoár zahrnuje díla několika jednotlivých, ale harmonizujících melodí, sborové skladby 19. a 20. století, duchovní i světské, zpěvy romantiků, lidové písně z celého světa – přirozeně i české, moravské a slovenské. Sbormistři Dr. Blanka Kulínská a její syn Bohumil vychovali sbor do vysoké umělecké úrovně.

SVU New York spolu s Krajanskou rodinou při kostele P. M. Karmelské pozvali tento pražský sbor na koncert 3. června v kostele v Astorii a děti se představily vybraným repertoárem: Jan Campanus Vodňanský – Rorando Co-

eli; Josef Mysliveček – Notturmo; W. A. Mozart – Laudate Dominum; F. Schubert – Ave Maria. Z novějších děl: A. Dvořák – Když mne má matka a Zpěv lesních žínek z Rusalky; Petr Eben – Ukolébavka; Martin Smolka – Etudy pro děti; Bedřich Smetana: Proč bychom se netěšili z opery Prodaná nevěsta.

LETEM SVĚTEM bylo pásmo lidových písní různých národů v původních jazycích. Po přestávce děti v národních krojích zazpívaly celou řadu národních a lidových písní a závěrem československou státní hymnu.

Početné publikum bylo nadšeno uměleckým projevem hostujícího sboru a ocenilo jej nadšenými ovacemi.

* * *

O záchranu Dvořákova domu v New Yorku

V roce 1941 při odhalování pamětní desky na domě v 17. ulici na Manhattanu, kde sídlil a komponoval Antonín Dvořák, vyslovil tehdejší starosta New Yorku La Guardia závazek, aby Dvořákův dům byl prohlášen za kulturní a historickou památku. Splnění tohoto příslibu se nyní stalo aktuální, když nový majitel domu, Beth Israel Medical Center, se rozhodl dům zbourat a na jeho místě postavit nemocniční oddělení pro pacienty s AIDS.

Tento plán vyvolal odezvu v řadách milovníků Dvořákovy hudby, hudebních umělců a historiků, kteří navrhli Landmark Preservation Commission města New Yorku, aby byl dům zachován jako kulturní a historická památka. Je to občanské hnutí za uznání zásluh skladatele, který přispěl k obohacení hudebního života města a země, když žil a pracoval v tomto domě jako ředitel American Conservatory of Music v letech 1892 – 1895 a byl hluboce oddán rozvoji jedinečně amerického hudebnímu stylu.

V té době byla Dvořákova rezidence střediskem hudebních umělců z celého světa a jeho vliv na rozvoj afro-americké hudby byl plně uznáván. Jeho známá symfonie Z nového světa je sama o sobě památkou v hudbě včleněním amerických lidových námětů z černošských duchovních zpěvů, amerických indiánských tanců a plantážních zpěvů.

Pro Dvořákovy mimořádné zásluhy v americké hudební historii plán na zbourání jeho domu vyvolal v zájmové veřejnosti tak mocný ohlas, že přivodil veřejné slyšení před Landmark Preservation Commission 10. července na radnici města s cílem zachránit dům jako muzeum a kulturní památku. Na tomto slyšení americké hudební autority, kulturní osobnosti, představitelé československé krajanské veřejnosti a Stuyvesant Park Neighbourhood Association přednesli pádné důvody k záchraně Dvořákova domu. Za Čechoslováky v New Yorku tak učinil virtuos Dr. Firkušný, dirigent Lebeda, architekt Pokorný, Dr. Dostál za místní skupinu SVU a jiní.

Všichni doufáme v kladné rozhodnutí památkové komise a jeho schválení městskou radou.

Z redakční pošty

Vážení přátelé,

Jsem členem amerického výboru pro novou československou ústavu, který byl ustaven začátkem tohoto roku z podnětu presidenta Václava Havla a místopředsedy federální vlády Jána Čarnogurského. Výbor má 18 členů a v jeho čele jsou Herman Schwartz, profesor na Americké universitě ve Washingtonu a Lloyd Cutler, známý washingtonský právník a někdejší právní poradce presidenta Cartera. Mezi dalšími členy jsou Pierre Elliot Trudeau, bývalý kanadský ministerský předseda, Laurence H. Tribe, profesor ústavního práva na Harvardské universitě, A. E. Dick Howard, profesor na Virginské universitě, Eric Stein, profesor na Michiganské universitě, Abner Mikva, soudce Federálního odvolacího soudu ve Washingtonu a bývalý člen Kongresu a jiní znalci ústavního práva. Posláním výboru je zprostředkovat zkušenost severoamerické demokracie při přípravě nové československé ústavy. Výbor vypracoval řadu pracovních dokumentů, v nichž se zaujímá stanovisko k předběžnému návrhu Občanského fóra z prosince 1989 a upozorňuje se na ústavní zkušenost americkou, která má širší uplatnění. Ve dnech 23. – 24. dubna se výbor sešel v Praze ke společné schůzce se skupinou českých a slovenských ústavních odborníků, kterou vedl místopředseda Federálního shromáždění prof. Zdeněk Jičínský. Ústředním tématem diskuse byla otázka federálního uspořádání a dělby moci mezi federací a republikami. V další etapě své činnosti se americký výbor pro čs. ústavu soustředí na konkrétní otázky, které československá strana označila za důležité. Po červnových volbách se výbor spojí s ústavní komisí nového Federálního shromáždění a bude mu k dispozici v poradní funkci.

Od ledna t. r. rediguji odborný právnícký časopis The Parker School Bulletin of Soviet and East European Law, jenž informuje americkou právnickou veřejnost o novém právním vývoji v Sovětském svazu a zemích střední a východní Evropy. Jsem rovněž redaktorem dvou periodických publikací, uveřejňujících důležité sovětské a východoevropské právní dokumenty, USSR Legal Materials a Central & East European Legal Materials. Zároveň připravuji knihu o právních aspektech investiční činnosti v zemích střední a východní Evropy.

S nakladatelstvím Čs. akademie věd v Praze (Academia) jsem předběžně dohodnut o publikaci knihy nazvané Nástin amerického práva, která bude první publikací tohoto druhu v Československu. Kniha by měla vyjít v roce 1991.

Se srdečným pozdravem

Vratislav Pěchota

Poznámka redaktora: Dr. Vratislavovi Pěchotovi, známému profesorovi na Columbia University v New Yorku, gratulujeme a prajeme mu hodne úspechov v jeho zodpovednej práci.

Vážená redakce,
připravujeme založení první „business school“ ve vlasti. Začátek vyučování je plánován na 1. říjen 1990. Adresa školy:

**Mezinárodní ústav řízení T. G. Masaryka, pošt. schránka 25
744 01 Frenštát pod Radhoštěm, Československo**

Hledáme profesory mluvící naším jazykem k vyučování těmito předměty:
1. Marketing 2. Finance 3. Mezinárodní obchod 4. Industrial management 5. Information technology 6. Public relations 7. Acquisitions, mergers, property management.

Strava a ubytování pro profesory je zajištěno. Plat v Kčs bude stanoven po dohodě a ve srovnání s místními podmínkami. Devítiměsíční vyučování může být omezeno, podle osobní potřeby, na šest, případně i tři měsíce, podle vyučovacímho předmětu. Prosíme zájemce o co nejrychlejší odpověď.

Rádi bychom také získali několik postgraduálních studentů z USA a Kanady za roční náklady \$ 4000 (s ubytováním a stravou).

Za jakoukoli účast a pomoc SVU (např. poskytnutí příslušné literatury) budeme velice vděční. Děkujeme předem za brzkou odpověď. S pozdravy Váš
Daniel Borsuk

Opravy adres k 10. 7. 1990:

Stará adresa:

Dr. Wilma I. Iggers
100 Ivyhurst Rd.
Buffalo NY 14226

Mr. Zdenek Konicek
10 Thistle Lane
Dundas, Ont. L94 6G1, CANADA

Mr. Ronald E. Doiron
12311 Willow Forest Dr.
Moorpark CA 93021

Mrs. Kamila Alley
9901 Lurline Ave. #305
Chatsworth CA 91311

Ms. Margarette Hruza
713, 8th St.
Ames IA 50010

Mr. Henry Nemecek
5686 Broadview Rd.
Cleveland, OH 44134

Nová adresa:

Schillerstraße 50
34 Göttingen, GERMANY

170 Hwy #8 R.R.# 1 1990-04
Dundas, Ont. L9H 5E1, CANADA

320 6th Ave.
Pittsburgh PA 15222

19861 W. Sandpiper Pl # 110
Newhall CA 91351

4317 Lincoln Swing #31
Ames IA 50010

5923 Broadview Rd.
Cleveland, OH 44134

Mr. Paul Uhlir 4515 Willard Ave, #712 S. Chevy Chase MD 20815	1020 Aquip Dr. Stafford VA 22554
Mr. K. M. George 5722 Lindenshire Dallas TX 75230	Drawer 6021 Richardson TX 75083
Dr. Mrs. Bob Semrad 1998 N. Allen Altadena CA 91001	1528 Mancha Dr. Boulder City NV 89005
Mr. Richard Zeman 18727 Summer Oak Ct. Germantown MD 20874	17733 Stoneridge Dr. Gaithersburg MD 208 78
Dr. Zdenek David 7266 A Donnel Pl. Forestville MD 20747	410 11th Str., NE #19 Washington D. C. 20002
Ms. Karin V. Hasal 4376 Old Buckingham Rd. P.O. Box 676, Powhatan VA 23139	RR 2 Box 70 Sumpass VA 2304
Mr. Z. Peter Brandler 5111 N Pulaski Rd. Chicago, Ill. 60630	1912 Wisconsin Ave. Berwyn Ill. 60402
Mr. Lubomir T. Kralicek 68-18 Groton St. Forest Hills, NY 11375	115 A John Burroughs Rd. Roxbury NY 12474
Mrs. Dagmar Silfverberg Manuelstrasse 95 3006 Bern, SWITZERLAND	Mattenhofstr. 34 3007 Bern, SWITZERLAND
Karel Collino Pohraniční stráže 21 160 00 Praha 6, CZECHOSLOVAKIA	gen. Eliáše 21 160 00 Praha 6, CZECHOSLOVAKIA
Mr. Emil G. Rumisek P.O. Box 1492 Sallisbury NC 28145	100 West Corriher Ave. #9 Nassau Court, Sallisbury NC 28144
Mr. Jan Skopal 3425 NW 44th St. #204 Oakland Park FL 33309	9860 NW 10th St. Plantation FL 33322
Prof. Jiri Kolaja 674 Manor Place Morgantown W. VA 26505	5251 Colonywoods Dr. Kalamazoo MI 49009
Mrs. Stella M. Capek 15 Woodland Dr. Conway AR 72032	325 Katherine Dr. Conway AR 72032

Dr. Larry J. Homolka
714 Greenwich St.
New York, N.Y. 10014

51 Jane St. #14 N
New York, N.Y. 10014

Mrs. Katrin Palic-Cartwright
3634 Van Ness St.
Washington D.C. 20008

5035 Reno Rd., NW
Washington D.C. 20008

Mr. Geraldine B. Hugg
72 Selden Hill Dr.
West Hartford CT 06107

275 Steele Rd.
West Hartford CT 06117

Ms. Jarmila Klega
2360 Wide Horizon
Reno NV 89509

Mrs. Jarmila Moscové
1821 Winter Ridge Rd.
Cedar Falls IA 50613

Mr. Jan Segert
530 S. Euclid
Pasadena CA 91101

655 Las Lomas Ave.
Pacific Palisades CA 90272

Mr. Ales J. Ruben
2803 Woodlawn Ave.
Falls Church VA 22042

8225 Idylwood Rd.
Vienna VA 22132

Mrs. Maru Prokop Fried
8423 Riverside Ave.
Hollywood Ill. 60513

P.O. Box 831
Evanston Ill. 60204

Mr. Lubomir Cizek
14072 Montgomery Dr.
Westminster CA 92683

4800 Calir Del Ave. #309
Long Beach CA 90807

Kamil S. Gschwind, Arch.
26700 Loganberry Dr.
Richmond Hights OH 44143

6486 Woodhawk Dr.
Cleveland OH 44124

Rezignovali:

Mr. Raromír Rutar, 18 Cowpasture Rd.,
Bossley Park NSW, Australia
Mrs. Alberta Sejnoha, 373 Laurier Ave.,
Ottawa, Ont., Canada
Mrs. Renata Zipsova, 855 American Lgn.
Hay, Boston MA 02131
Dr. Jiri Vesely, 1034 Kensington Ave.,
Salt Lake City UT 84105
Dr. Karel Klima, 9800 S. Cass Ave., Ar-
gonne Ill. 60439
Dr. Jaroslav Vintera, P.O. Box 158, Tema-
gami, Ont., Canada
Mr. Frank J. Senold, 3350 Conquistador
Ct., Annandale VA 22003

Odstěhovali se bez adresy:

Mr. Michael Baumbruck, 2037 Park Rd.,
N.W. Washington D.C. 20010
Mrs. Dagmar K. Kalousek, 6742 Cypress
St., Vancouver, Canada
Prof. Josef Rysan, Dept. of German &
Slavic L., Vanderbilt University, Nashvil-
le TN 37203
Mr. Jozef Giertl, 169 A Dowse Dr., Maun-
garaki, Lowe Hutt, New Zealand
Dr. Oto Sitnai, 17 Meadow Crescent, Mt.
Waverly, Vic. 3149, Australia
Mr. Vladimir Vladar, P.O.Box 508, Win-
gate Park, Pretoria, 0153, Rep. S. Africa
Mr. Jiri Kratt, P.O.Box 4147, Menlo Park
CA 94026

Předseda:
Igor Nábělek
701 Chateaugay Rd.
N. W. Knoxville, TN 37923

Generální tajemník:
Miloš K. Kučera
245 E 63rd St. Apt. 204
New York N. Y. 10021

Pokladník:
Stanley Maršík
6270 Studebaker Road
Tipp City, OH 45371

Redakce ZPRÁV SVU:
Andrew Eliáš
10713 Howerton Ave.
Fairfax VA 22030

Redakce PROMĚN:
Karel Hrubý
Thiersteinerrein 90
CH-4059 Basel, Switzerland

Redakce KOSMAS:
Zdeněk Suda
115 South Oakhill Road
Pittsburgh, PA 15238

Redakce SVU Bulletin:
Zdenka Fischmann
P. O. Box 134
Corona, CA 91720

Prodej a distribuce publikací:
Mrs. R. Bunžová
190-17A, 69th Ave., #2A
Flushing, N. Y. 11365

SVU NEWS (ISSN 0036-2050)
190-17A, 69th Ave., #2A
Flushing, N. Y. 11365

Return Postage guaranteed.
2nd class postage
paid at Flushing, N. Y.